

»AEROSNIMAK« ILI »ZRAČNI SNIMAK«?

Proslava 60-te obljetnice osnutka pune visokoškolske geodetske nastave na Sveučilištu u Zagrebu bila je iskorištena i za održavanje jedne diskusije o najosnovnijim stručnim izrazima iz fotogrametrije. Tom su sastanku prisustvovali: prof. ing. Ivan Čuček, AGG-fakulteta Ljubljana, pukovnik prof. dr ing. Ivan Buder, Vojnogografski institut Beograd, doc. dr ing. Dušan Joksić, Samostalni geodetski odsek Građevinskog fakulteta Beograd, dr ing. geol. Marinko Olujić, Industroprojekt Zagreb (kao mjerodavan stručnjak za daljinska istraživanja), dipl. ing. Sveto Štambuk, Geodetska uprava SRH, te u ime Geodetskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu prof. dr ing. Vjekoslav Donassy i prof. dr ing. Franjo Braum. Pozvani su bili i zainteresirani stručnjaci Savjeta za daljinska istraživanja i fotointerpretaciju Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti (JAZU) Zagreb.

Prodiskutirani su najosnovniji fotogrametrijski stručni izrazi, što je postalo urgentno u vezi s izdavanjem publikacija navedenog Savjeta JAZU. Doneseni su jednodušno ovi zaključci:

1) zadržavaju se stručni izrazi: »aerosnimak«, »aerosnimanje«, »aerofotogrametrija«, »aerotriangulacija«..., a ne prihvaćaju se izrazi: »zračni snimak«, »zračno aerosnimanje«, »zračna aerofotogrametrija«, i to iz ovih razloga:

a) izrazi aerosnimak i dr. upotrebljavaju se u svim našim republikama;
 b) oni su već uvriježeni upotrebom kroz 4 decenija;
 c) pridjev »zračni« više se upotrebljava u smislu prisustva ili upotrebe zraka (uzduha) kao materije, npr. zračna soba, zračna puška, zračni jastuk, zračni amortizer..., u kojem smislu snimak ne može biti »zračan«; naročito bi svim fotogrametrima neugodno zvučilo izraz »zračna fotogrametrija«;
 d) prihvaćanje pridjeva »zračan« zahtjevalo bi obzirom na hrvatski i srpski jezik dvostruki dvorječni izraz »zračni snimak« i »vazdušni snimak« i ostalo umjesto dosadanjeg jedinstvenog i jednorječnog izraza »aerosnimak« i dr.; svakako da je okolnost jednorječnog stručnog izraza vrlo povoljna za lakše izražavanje, praćenje i razumijevanje;

e) riječ »aero« dolazi u navedenim stručnim izrazima u svim svjetskim jezicima osim u njemačkome »aerosnimak« (ruski), »aerial photograph«, »photographie aérienne«, »fotografija aérea« (špan.), »fotografija aerea« (tal.)...; čak se i u njemačkom često upotrebljava izraz »Aerophotogrammetrie«; analogno važi i za ostale izraze.

2) Pored izraza »aerosnimak«, koji je već uvriježen i u zapadnoj i u istočnoj jezičnoj varijanti, može se upotrebljavati i izraz »aerocnimak«, koji je ženskog roda isto kao i »fotografija«.

3) Izraz »aerosnimak« odnosi se na snimke učinjene iz letilica koje se kreću u atmosferi, a koja siže do visine od cca 30 km. Snimke iz letilica učinjene iznad tog pojasa nazivat ćemo »satelitski snimak«. Iako takav izraz ne odgovara uvijek, on se upotrebljava i u ostalim svjetskim jezicima, a u našem fotogrametrijskom stručnom jeziku trebat će precizno navesti šta se sve ubraja u »satelitske snimke«.

4) Za drugu vrst fotogrametrije upotrebljavamo izraz »terestrička fotogrametrija« odnosno »terestrički snimci«. Dakle i tu imamo, kao i za aerofotogrametriju, internacionalni izraz, a kada bi umjesto »terestrički« htjeli upotrijebiti neke riječi, morali bi to učiniti opisno, što bi znatno produljilo izraz.

Zaključeno je da na fotogrametrijskoj terminologiji dalje rade prof. dr F. Braum i puk. prof. dr Ivan Buder, a za daljinska istraživanja zamoljen je da sakuplja stručne izraze dr. M. Olujić.

F. Braum